

נוסח תימן

שאלונים

זמני כניסת ויציאת השופט

פרשה	כניסה	יציאה
אמור	19:09	20:11
בהר	19:13	20:16
בחוותי	19:18	20:21
במדבר	19:22	20:26

י"א זמן ת"א

לזמן ירושלים יש להויר
15 דקות לניסוח השבת
לזמן חיפה להויר 9
דקות לניסוח השבת

לכבוד שבת

יום טוב

ירחון לחודש אייר התשע"ו ליצירה בשכ"ז לשטרות
העורך: שמואל מחפוד יצ"ו כתובת המערכת: רחוב הגר"א ו, רה"ע

מצב רבני רבני - מאת: מו"ר הגאון הגדול פנחס קורח שליט"א - הנהגו בכבוד חברים

בציני חברו, כלומר שהיה מעדיף שחברו לא יצליח, וזהו חטא גמור. כי זה מנגד למצוות התורה ואהבת לרעהו כמוך (ויקרא טו, יח), שאנו מצויים לאהב את חברנו ולשמוח במעלתו, ולא לרצות בכשלונו. ואכן כך אמר רבי עקיבא שמצוות ואהבת לרעהו כמוך זה כלל גדול בתורה (ב"ר כד, ח). וכך אמר הלל לאותו גוי שבקש לגירו על רגל אחת, כלומר גירור על ידי מצוה חשובה אחת, ענה לו הלל מה ששנוא עליך אל תעשה לחברך. כלומר שכל המצוות מסתעפות מהמצוה של ואהבת לרעהו כמוך, ולכן אם תדע את הכלל הזה תגיע לקיום כל התורה.

ולפי זה מבינים אנו את חמור החטא של תלמידי רבי עקיבא שלא נהגו כבוד זה בזה ולפי מעלתם הגדולה נענשו, ועלינו ללמד להשמר ולהזהר במצוות אהבת הבריות, והדרך לתקון חטא זה ולהזהר ממנו הוא שתמיד נראה במעלת חברנו, ונכבד אותם כל אחד כפי הראוי לו, כמו שאמר התנא הגדול רבי עקיבא ואהבת לרעהו כמוך זה כלל גדול בתורה.

ימי ספירת העמר הם הימים שבין חג הפסח לחג השבועות, בהם אנו סופרים בכל יום את ספירת העמר ארבעים ותשעה ימים, וחג השבועות הוא היום החמישים. בין הטעמים למצוה זו נאמר, שעל ידי הספירה אנו מבטאים את הצפייה לחג השבועות זמן מתן תורתנו, שהיא תכלית יציאת מצרים, כמו שנאמר למשה רבנו, בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלהים על ההר הזה (שמות ג, יב). ימי הספירה נחשבים לימי אבל וצער על מות תלמידי רבי עקיבא בימים אלו. וכך נאמר בגמרא (יבמות סב ע"ב): שנים עשר אלף זוגות תלמידים היו לו לרבי עקיבא וכו', וכלם מתו בפרק אחד מפני שלא נהגו כבוד זה בזה. ובמדרש (ב"ר סא, ג) נאמר מפני שהיתה עיניהם צרה אלו באלו. וצריכים להבין מדוע נענשו למות במיתה קשה על שלא נהגו במצוות שבין אדם לחברו.

וההסבר לכך הוא שטבעו של אדם שהוא מתחזק באשר הוא מקבל עידוד בחברה, וכאשר הוא חש שמכירים במעלותיו וסגולותיו, הוא מקבל מרץ וחשק להמשיך ולהתעלות בלמודיו ובאכזות חייו, להוסיף חיל ולנצל את ימיו בדרך חיובית. אך כאשר הוא חש שאינו מקבל שום התייחסות מבני אדם, יורד הדמוי העצמי שלו ואין לו חשק וסבה להוסיף ולגדל בדרך הנכונה. הכבוד האישי שאדם מקבל מסביבתו נותן טעם לחיים. אומנם צריך לברר מהכבוד, אף אין זה הכבוד שצריך לברר ממנו, כי הכבוד הזה הוא ההערכה שהאדם מקבל מסביבתו. ובפרקי אבות (ב, ג) נאמר: יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך. וכך באר חכמים, כיצד נלמד כשם שאדם רואה את כבודו, כך יהיה רואה את כבוד חברו, וכשם שאין אדם רוצה שיהא שם רע על כבודו, כך יהא אדם רוצה שלא להוציא שם רע על כבודו של חברו. כלומר שחובה ומצוה על האדם להתנהג בכבוד כלפי חברו ולספור בשבחיו ואסור לפגוע בשמו הטוב של חברו. וכך חובה להזהר ולהשמר בכבודו של חברו. ומטעם זה דרשו חז"ל על הפסוק חקלילי עינים מין ולבן שנים מחלב (בראשית מט, יב), גדול המלבין שנים לחברו יותר ממשיקהו כוס חלב (כתובות קיא ע"ב), כלומר החיוב שאדם מחזיק

לחברו וגורם לחברו להעלות חיוך הוא חסד גדול שעל ידי זה הוא מעודד אותו ונותן ספוק ותכן לחייו. והעולם קיים על ידי מעלת החסד שכל אדם עושה עם חברו, כמו שנאמר עולם חסד יבנה (תהלים פט, ג).

כשאדם אינו נזהר בכבודו של חברו ומזלזל בו, הרי הוא גורם לו איזו מצוקה נפשית, וכל שכן אם הוא משפיל את חברו, וזהו חטא גדול שעליו מגיע ענש חמור. ולדברי המדרש שחטאם של תלמידי רבי עקיבא שהיתה עיניהם צרה אלו באלו, כלומר שאם אחד היה מצליח יותר בין בלמוד בין במדות טובות לא היה מוצא חן

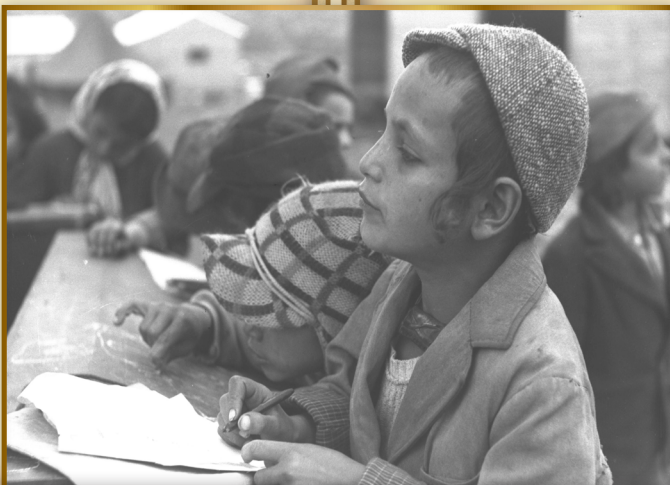
דבר הסוד

לשון הקודש

רואים אנו בדורנו ילדים רבים שמתרגמים או שעולים לתורה ואינם מקפידים לבטא כל אות ואות, ופעמים רבות אינם קוראים נכון לפי הדקדוק, או שאינם מבטאים אותיות נכון, כגון שהופכים את האות ח"ת לכ"ף וכדומה. ראוי על כל ילד להשתדל לקרוא כמסורת אבותינו שהיא הזכה והטהורה ביותר, ולראיה ראה את הדברים שכתב הרב האשכנזי בארץ ישראל לפני כמאה שנים, הרב הגאון אברהם יצחק הכהן קוק בתשובתו לרב הגאון מאיר שלום יצחק הלוי שהיה הרב לעדת ק"ק (=קהלת קדש) תימן יע"א (=יעזרם אל), וזה לשונו:

נראין הדברים שבדיעבד אין שנויי המבטא מעכבין וכו', אבל לכתחלה בודאי חובה היא לומר כל דבר שבקדשה בשלמות הבטוי. וממילא אסור לשנות את מנהג הקדמונים מבטוי לבטוי, מאחר שיש בכל בטוי דיוקים מיוחדים בתנועות ובהבדלת האותיות. עד שצריך לתן רוח בין הדבקים. וקל וחמר שאסור להבליע שום אות

ושום נקודה מהבטוי המקביל באותו הקהל וכו'. וזה לשון הבית חדש: עיין מה שכתב הטור, ומכל מקום צריך להזהר וכו', כלומר חז"ל מן הדין להזהר לדקדק בהם. שאם לא נזהר נענש בחם הגיהנם וכו'. לפיכך צריך להזהר בהם. עד כאן לשונו הקדוש. שממנו יכולים ללמד כמה זהירות אנו צריכים להזהר שלא להפסד לכתחלה בכלל "קרא ולא דקדק באותיותיה". ומי שמשנה מהמבטא המקביל בעצתו מאבות ראשונים הרי הוא נכשל בזה כמו שכתבנו. וביחוד מי שמשנה מהמבטא התימני המחזק אצלם מדורות הראשונים שהוא המדיק שבמבטאים כמפרסם שבדאי אסור לעשות כן.

מלך תימן נוהג היה להתחפש בתחפושות שונות ולצאת אל רחובות של עיר לשמע מה אומרות הבריות על המלך ועל ביתו. בעיר צנעא היה יהודי צורך, בעל חנות בשוק שבתוך המדינה של הגויים. לאותו יהודי היה סדר יום קבוע: כל יום בבקר היה משכים לבית הכנסת לתפלת שחרית בצבור, ובתום התפלה היה יושב עם החכמים לשלש בתורה שבכתב ובתורה שבעל פה. לאחר השלוש היה חוזר לביתו, אוכל ושותה, יוצא אל האטליז ואל שוק הירקות לקנות את צרכי הבית, ומשתהה עד ארבע שעות ביום. לאחר כל אלה היה עולה למדינה, פותח את חנותו ומתחיל את יום עבודתו, שהיה נמשך אל תוך הלילה. פעם אחת, בערב מערבי צנעא השקטים והשאננים, עבר המלך ברחוב השוק וראה אור בוקע מבצע לדלת אחת החניות. הוא הציץ מבצע לסדק שבין הקרשים, וראה יהודי צורך יושב רכון על עבודתו. כל החניות שבשוק היו כבר נעולות בשעה זו, ויהודי זה עודנו יושב ועובד. דפק המלך בדלת ונכנס. הוא היה מחפש בגדי חזל פשוט, אך היהודי לא התקשה לזהותו, כי רק המלך יכול להרשות לעצמו לשוטט ברחובות קרנה בשעות 'אלצק' [=העוצר] ללא פנס ביד. היהודי קם בפני המלך, בדרך אורח בברכת ערב טוב, והגיש לו שרפרף לשבת עליו. המלך החזיר ברכה, ישב ושאל את הצורך: "מדוע אתה עובד עד שעת ערב מאחרת? - אני צריך לעבד כדי להספיק למלא את מקסתי יומי, כיון שאיני פותח את חנותי אלא כחם היום. בשעות הבקר רץ אני לעבד את בוראי, לומד, ויוצא לשוק לערוך קניות בשביל הבית" אמר היהודי. - "וכמה אתה משתכר ליום?" שאל המלך. - "לא פחות משמונה קרוש" השיב היהודי. - "שמונה קרוש"? השתומם המלך, והפטיר "אפילו ראש השרים אינו משתכר שמונה קרוש ליום. אתה ודאי אמור להיות עשיר גדול". - "אכן, שמונה קרוש הם סכום הגון, אבל, אינני עשיר גדול, עד היום לא חסכתי אפילו קרוש אחד" אמר היהודי. - "ומה אתה עושה בכל הכסף שאתה מרויח"? שאל המלך. - "מה שאני מכניס אני מוציא" ענה היהודי. - "על מה כבר אפשר לבזבז סכום בגדל כזה? מה הן הוצאותיך"? שאל המלך. היהודי פרט את הוצאותיו באזני המלך בלשון חידה, וכך אמר: "קרשיו מקצ'א וקרשיו סלף. וקרשיו לא מקצ'א ולא סלף. וקרשיו לי ולמרת" [=שני קרוש פרעון ושני קרוש הלוואה. ושני קרוש לא פרעון ולא הלוואה. ושני קרוש לי ולאשתי]. המלך שמע את החידה, וגם את פשרה, והתפעל מאד לא רק מתכן הדברים אלא גם מהאיש עצמו. ועם שעמד לצאת אמר: "לא תביע ברכיך" [=אל תמכר בזול]. והיהודי ענה: "לא תעלם חריך" [=אל תלמד קמץ, כלומר אדם שיוצא לשמר על כספו]. למחרת היום זמן המלך את שריו ויוצאיו, ואמר להם: "ישנו אדם אחד המכניס שמונה קרוש ליום ומוציא שמונה קרוש. וזה פרוט הוצאותיו: שני קרוש פרעון ושני קרוש הלוואה. ושני קרוש לא פרעון ולא הלוואה. ושני קרוש לו ולאשתי. אני שואל אתכם, מה פשר הוצאותיו של האיש? אמרו לו: "אדוננו המלך, תן לנו זמן". אמר להם: "אם לא אשמע מכם תשובה בורה בתוך שמונה ימים לא תהיו עוד ראויים לעמד לשירת לפני". אך יצאו מלפני המלך, מהרו לפשט בעיר. הם סרקו את השווקים והחניות, חפשו אדם שמשתכר שמונה קרוש ליום, ולא מצאו. בסוף היום השמיני הגיעו אל הצורך היהודי, ושאלו אותו את שאלתם. וזה ענה להם, שהוא משתכר שמונה קרוש ליום. - "פתר לנו את החידה שחזת למלך ותבוא על שכרך" אמרו השרים. - "לא איש חידות אני, ואיני יודע על מה אתם מדברים" התמם היהודי. - "יהודי, אין לנו זמן, מהר פתח פיה ותקבל אלף ריאל" אמרו לו השרים. היהודי סרב לדבר, הם הקפילו ושלשו את המחיר, ורק אז הוא התרצה להם. משקבל את הכסף, פתר להם את החידה ואמר: "שני קרוש פרעון - הוא הסכום היומי שאני מוציא לכלכלת הוריי הזקנים, כפרעון על כל מה שהשקיעו בי בגדולי ובחנוכי. שני קרוש הלוואה - אני מוציא לכלכלת שני בני ולחונכם, על מנת שהם יחזירו לי בבורא העת ויכלכלוני לעת זקנה. שני קרוש לא פרעון ולא הלוואה - אני מוציא אותם לכלכלת שתי בנותי, שלא על מנת להחזיר, כי הבנות מיועדות להנשא, ובהיותן נשואות לא יהיה ביכלתן לפרע את חובן. ושני קרוש לי ולאשתי - זה למחית ביתנו. השרים שמעו את פתרון החידה, ומהרו למסר את הדברים למלך. המלך הזמין אליו את הצורך ואמר לו: "למה הזדוּדָת למכר? הלא אמרתי לך "אל תמכר בזול"! ושני הן עניתי לך: אל תלמד קמץ! ענה היהודי. - "בכמה מכרת"? שאל המלך. - "בשלוש אלפים ריאל" אמר היהודי. - "מחיר נאה, שיהיה לך לגריאות. מעתה תוכל לעבד את בוראך בנחת ולא תצטרך לעבד עד שעה מאחרת בלילה" סים המלך.

פיצוח ושששוס

השלימו את האותיות החסרות בתוך הפסוקים מספר משלי (שמונהגנו ללמד בו בין פסח לעצרת) וגלו את הבית הראשון של השיר אותו נהגו אבותינו לשיר בחג השבועות. שלחו אלינו ואולי תזכו...

1. נצר בני מצות _ ביך
2. לי עצ _ ות _ שיה אני _ ינה _ י ג_ בורה
3. כ _ ל _ יי _ יתי לאבי _ ל ויחיד לפני אמי
4. בע _ לאב _ ב _ כס _ ל וממר ליולדתו
5. א _ ש _ ר _ ק _ ית עזו ורחומה _ שגבה במשכתו
6. תנה בנ _ ל _ ל לי ועיניך דרכי תצרנ _
7. י _ ל _ גיל אבי צדיק _ יולד חכם ישמח בו
8. יסר ב _ י ויניחך _ יתן מעדנים לנפשך

חידה

ראשית שמי, אמצע שמי, אמצע שמי, ראשית שמי.
סוף שמי, חצי סוף שמי, מהו שמי?

הזוכה לחדש ניסן הילד הנעים איתמר הלוי הי"ו

בין הפותרים נכונה וגל מכוואט מפאר,

את הפתרונות יש לשלח לבתבת המערכת הג'ר"א 1 ראש העין.

נתן לממש את הזכיה ב'נוסח תימן' ב'רינבוים 26 בג' ברכ.

האכה ואנה

על סעודת מצנה וג'עלה

בשעת הסעודה והג'עלה כל ילד יושב על יד אביו ואינו אוכל דבר עד שאביו מורה על כן. החתן או הרב מתחיל לברך בורה פרי העץ על הקליות, ואז נתנת רשות לכל אחד מהמסבין לברך ולאכל (ברור לכל שהגדולים מברכים ראשונים ולאחר מכן הילדים). בזמן שהמשוררים שרים וכן בזמן שאומר הרב "טעם" (=דבר תורה) מפסיקים את האכילה. השמשים מוציאים הקערות והשלחנות ומכבדים החדר מפתיית הלחם, ובאים ילדים עם כלי הנטילה ויוצקים מים לנטילה אחרונה.

(מבסס חלקית עפ"י דבריו של הרב הגאון מארי עמרם קרח זצ"ל בספרו "סערת תימן")

פרקי אבות

פרקי אבות מנוקדים כמסורת יהודי תימן עם שלושה פירושים: הרמב"ם, רבינו עובדיה מברסגורא ופירוש מארי יצחק ונה זצ"ל. בספר זה מובאים פרקי אבות פעמיים. פעם אחת, כנוסח כתבי היד הקדומים מתימן והרמב"ם, ופעם שנייה כנוסח ספרי הדפוס. כולל שמונה פרקים להרמב"ם (הקדמה למשנה) בתרגומו של מו"ר פנחס קורח שליט"א.

גודל ספר 24 ס"מ x 17 ס"מ

במחיר של: 9 ש"ח
במקום: 22 ש"ח

המבצע מוגבל ללקוחות פרטיים ולא למשקקים ולחידוש אייר התשע"ו בלבד, עד גמר המלא.

* ספרים * טליות * דיוקים * לבוש תימני * גריל לפיתות * פלטה מתקפלת לשבת ועוד.

רחוב בירנבוים 26, בני- ברק א'-ה': 10:00-21:00, יום ו': 9:00-13:00

טל: 03-6781444 יחיד: 053-3336661 www.nosachteiman.co.il